

19 Söndagen efter Trefaldighet

1 Årg. Ev. Mark. 12:41-44.

I.N.J.

ÄMNE: HON OFFRADE ALLT

De orden sätter vi som en sammanfattande rubrik över evangeliet om änkan med de två kopparslantarna!

I. Hon offrade allt om än det var litet!

Ja, nog *såg* det litet ut. Och nog *var* det litet också. Två kopparslantar. Inte mer. Och ändå var det en händelse så stor, att Jesus måste kalla till sig sina lärjungar. Själva hade de ju inte ens *lagt märke* till den fattiga änkan, långt mindre hennes gåva. De *rikas* offervilja hade de säkert bevittnat och hört klirret av deras frikostiga gåvor. Men han som "*vänder sin blick till de ringa*" såg hur hon nästan obemärkt och utan åthävor bringade sitt kärleksoffer. Och hans slutsats chockerar: "*Sannerligen, den här änkan har lagt ner mer i tempelkistan än alla de andra*".

Nu stämmer ju inte Jesu räknesätt överens med den matematik som du och jag har lärt oss. När två kopparslantar inte ens kan *jämföras* med det som de rika lade ner i offerkistorna kan det knappast *överträffa* deras storslagna gåvor? Men Gud har andra måttstockar och andra värdeskalor. Den fattiga änkan gav av sitt *armod*, allt vad hon ägde, så att hon själv blev utan. Annorlunda var det med de rika. Det var av sitt *överflöd* de gav. Det var måhända en *uppoffring*, men inte ett *offer*. Lika litet som det är för dig och mig. Vi har väl aldrig gett så litet som hon? Vi har alltid gett av vårt överflöd. Vi har kunnat avstå, utan att det svidit i plånboken och vi själva blivit barskrapade. Eller har vi någon gång gett, så att vi själv blivit utan?

Kanske någon tycker att änkan var bra rubbad och att den som följer hennes exempel borde sättas under förmyndare! Hade hon varit smart, hade hon inte gett bort pengarna, utan handlat upp dem, så att den värsta nöden hållits från dörren. Men så gjorde hon inte. Hon behöll inte ens *den ena kopparslanten* för sig själv, utan lade dem båda i offerkistan. Hon visste, att inför Gud är det inte på gåvans storlek det kommer an. Det lilla kan vara stort nog i hans ögon.

Också vi borde tänka på det – när det kommer till de goda gärningarna. Kanske är vårt största fel inte att vi är *kallsinniga* och *likgiltiga*, att vi håller hårt om vårt och vårt eget, utan istället att vi tänker, att det vi kan göra är så litet att det inte gör någon skillnad. Men bara för att vi inte kan förändra *hela* världen genom det

vi gör för andra, skall det ju inte hindra från att göra det vi kan. Förakta inte det lilla. Ibland är det faktiskt så att just det lilla – det är allt vi kan göra! Tänk inte, att de goda gärningarna måste vara storartade för att duga. Se på änkan. Låt henne lära dig, att kärlekens gärningar är förbluffande konkreta och enkla! Och säkert är, att de kan förvandla *någons* vardag. Just din kollektpeng kan mätta en hungrig, ditt besök kan glädja den ensamme, din villighet att lyssna och finnas till hands kan ge kännbar tröst åt den som sörjer, dina uppmuntrande ord kan ge livsmod åt den som är ledsen och försagd! Listan kan göras lång! Och om än sådant ser lika litet och ynkligt ut i människors ögon som ankans ynka kopparslantar, ser Gud annorlunda, ty: *"En människa ser på det som är för ögonen, men Herren ser till hjärtat"* (1 Sam 16:7).

II. Hon offrade allt därför att hennes tro var så stark.

Det var *detta* Jesus såg hos den fattiga änkan, *en äkta och helgjuten tro* – en tro med kraft – för att anknyta till överskriften i evangelieboken. Trots sin fattigdom vågade hon räkna med Gud. Men i vilken av de tretton offerkistorna där på kvinnornas förgård stoppade hon sina mynt? Gick det till templets underhåll? Var det för att bekosta de dagliga offren? Eller till något annat gott ändamål? Vi vet inte! Men – och det är det viktiga - offret av de två kopparslantarna var ett uttryck för hennes tro på Gud. Den var så självklar att hon kunde offra *allt* fullkomligt övertygad om att Gud alltid skulle ta hand om henne och sörja för henne, så som han alltid hade gjort.

Det är alltså detta den fattiga änkan främst ville lära oss idag: verklig tro! Textens budskap är inte: Gör som hon! Ger bort allt du har! Nej, kvinnan i evangeliet ger oss en lektion i tro! Tro är inte bara en tro på att det finns en Gud, utan *en förtröstan på* och *en tilltro till* Gud som vår himmelske Fader, som älskar oss och vårdar sig om oss. Men i det stycket brister det väl ganska ofta? Eller hur? Börjar pengarna tryta, får vi uppleva bekymmer, sorger och motgångar, korsas våra planer, blir det inte som vi vill, då piper, gnyr och klagar vi, kanske t.o.m. på Gud. Så frågan är ju: Vad är det vi tror på? Var har vi vår förtröstan? Var har vi vår trygghet!

Den fattiga änkan lät *Gud* komma först. Och en sådan tro är ju alltid utmanande och framkallar en hagelskur av invändningar: Så kan man väl inte bete sig? Ge så att man själv blir utan? Det är ju lättsinnigt, oansvarigt och oförnuftigt. Och ändå är det denna kvinna Jesus ställer fram inför oss idag som ett exempel på tro! Och tänker vi efter, har vi inte mött sådana människor i vårt liv? Jag har det! Och jag har ofta tänkt, så märkligt att frikostigheten finns här, bland dem som inte har så mycket – och att rikedom inte gör en människa mer givmild eller

villig att dela med sig. För så tänker ju vi: Hade jag bara mycket, så skulle jag ge mer. Och ändå tycks det vara tvärtom! Mycket vill *ha* mer.

Idag sitter Jesus även vid *våra* offerkistor för att pröva styrkan i vår kärlek och halten i vår tro, Och han stirrar sig inte blind på gåvan, utan prövar vårt sinnelag och frågar: Varför ger du? Trots att vi då kanske gjort storartade ting och kan berömma oss av väldig frikostighet, kan likväl kärleken saknas. De goda gärningarna kan vara gjorda med baktanke och beräkning, för att man själv vill synas och glänsa. Och kanske var det detta som var drivkraften för många av de frikostiga givarna i Jerusalems tempel. De gjorde sig stora, de åträdde människopris och försökte samla några extra poäng hos Gud i himmelen.

Och Jesus såg vilken skillnad det var mellan deras sätt att ge och änkans. Ändå tackade Jesus henne inte. Han gav henne vare sig blommor eller applåder och höll inget varmhjärtat tal för att för att prisa hennes offervilja. Det är ju så tron skall fungera. Och den gör sig aldrig märkvärdig. Sådan är tron: ständigt sysselsatt med att göra gott! Av tacksamhet mot Gud. Som ett gensvar på hans kärlek! Inte för att man skall köpa Guds förlåtelse, barnskapets nåd eller en plats i himmelen. Nej, som Luther så genialiskt uttryckt saken: "*Goda gärningar gör ingen människa from, men en from människa gör goda gärningar*".

III. Hon offrade allt – liksom Jesus på Golgata!

Längre än till de *jordiska ägodelarna* kunde inte änkans offer sträcka sig. Jesu offer däremot var ett *livsoffer*. Han avstod från allt. Även sitt liv. Det gjorde han för att vi skulle kunna bli Guds barn, så att vi inte längre på gärningarnas väg skulle söka komma till himmelen. Hans livsprogram var att *ge*, inte att *ta*. Därför finns det också en släktskap mellan änkans offer och Kristi offer. De härflöt ur samma källa: *den gudomliga kärleken*. Liksom den hade förkroppsligats i Kristus, hade den också rört vid den fattiga kvinnan.

Samma kärlek kan förvandla oss. Men då vill det till att man lever nära Kristus, lyssnar till hans ord, möter honom vid nattvardsbordet, umgås med honom i bönen och dagligen tar emot hans förlåtelse. Visst lär man också alltmer känna sitt eget hjärta, sin begärande kärlek, sin egen njugghet och själviskhet. Och då kan man säkert tycka att det man kan göra till nästans tjänst och Guds förhärligande, är så förtvivlat litet och obetydligt, ja mindre än änkans två kopparslantar. Då står man inför Gud precis som man är, fattig och utblottad på allt sitt eget, utan något att berömma sig av. Då först "*landar*" talet om Kristi offer för dig och mig, i vår verklighet och blir något som angår och berör oss.

Så är alltså inte offret – lika litet som de goda gärningarna – avskaffade i evangelisk kristendom! Att de inte blidkar Gud, försonar synden eller öppnar vägen

till himmelen gör dem inte överflödiga. Tvärtom! Världen, nästan behöver dem! Låter vi därför Kristi offer komma först, blir hjärtpunkten i vår tro vad han har gjort för, då påverkas *alla* våra gärningar. Vi lär oss att älska "*därför att han först älskade oss*" (1 Joh. 4:19). Och vi förstår meningen i hans egna ord: "*Det är saligare att ge än att få*" (Apg. 20:35). Amen.

Psalmer: 253, 91, 390 v 5-8, 491 v 3-4